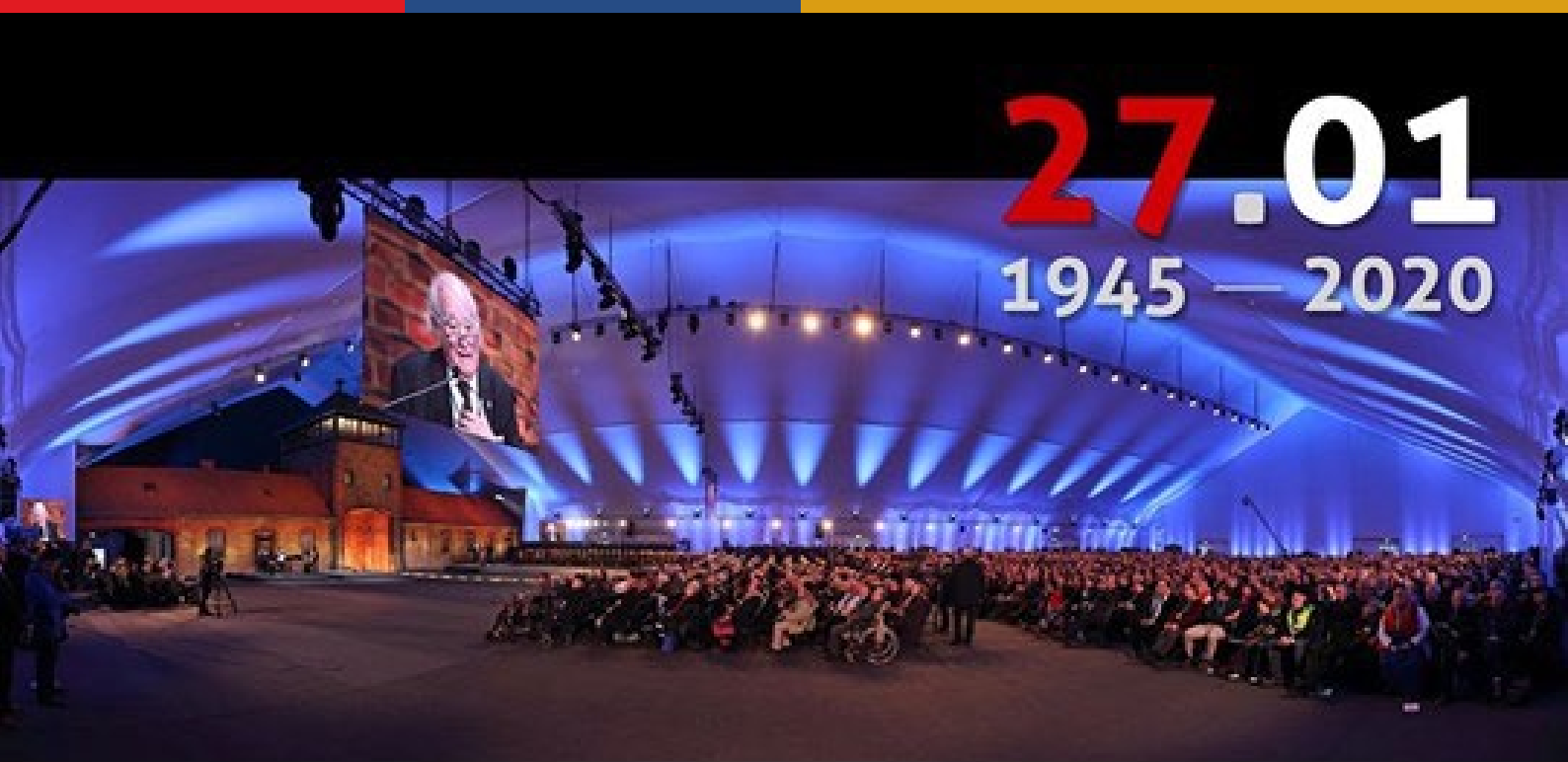

Newsletter

Styczeń, 2020 rok

#Auschwitz75

W numerze polecamy

75. ROCZNICA WYZWOLENIA KL AUSCHWITZ-BIRKENAU

WYSTĄPIENIE WIELKIEJ BRYTANII Z UNII EUROPEJSKIEJ

157. ROCZNICA WYBUCHU POWSTANIA STYCZNIOWEGO

ZMIANA WARTY W BEMOWIE PISKIM

UPAMIĘTNIE NIE PLEBISCYTU NA WARMII, MAZURACH I POWIŚLU 1920-2020

Ośrodek Debaty
Międzynarodowej
Olsztyn

75. rocznica wyzwolenia KL Auschwitz-Birkenau

75. rocznica wyzwolenia KL Auschwitz-Birkenau

W tym roku obchodzimy 75. rocznicę wyzwolenia niemieckiego nazistowskiego obozu koncentracyjnego i zagłady Auschwitz, w którym zamordowano około 1,1 mln osób. Z uwagi na symboliczne znaczenie byłego obozu Auschwitz-Birkenau, dla całego świata, Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych w listopadzie 2005 r. ustanowiło dzień 27 stycznia – rocznicę wyzwolenia obozu – Międzynarodowym Dniem Pamięci o Holokauście.

Tegoroczne uroczystości odbyły się w namiocie, który wzniesiono nad historyczną bramą byłego obozu Auschwitz II-Birkenau. Uczestniczyły w nich delegacje byłych więźniów Auschwitz i ocalałych z Holokaustu ze Stanów Zjednoczonych, Kanady, Izraela, Australii i kilku krajów europejskich oraz przedstawiciele władz państwowych, w tym delegacje par królewskich z Hiszpanii i Holandii, Wielkiego Księcia Luksemburga, księżnej Wiktorii ze Szwecji i innych. Wydarzenie można było oglądać na żywo na całym świecie, za pośrednictwem mediów.

Honorowy patronat nad obchodami 75. rocznicy wyzwolenia niemieckiego nazistowskiego obozu koncentracyjnego i zagłady Auschwitz objął prezydent RP Andrzej Duda. Prezydent uczestniżył osobiście w wydarzeniu. Złożył wspólnie z byłymi więźniami wieniec przed Ścianą Śmierci oraz z przywódcą Izraela Reuvenem Riwlinem, kwiaty przed pomnikiem rotmistrza Witolda Pileckiego. Odbyła się również wspólna konferencja prasowa Prezydenta RP z Prezydentem Reuvenem Riwlinem oraz Prezydenta RP z Prezydentem Ukrainy Wołodymyrem Zełenskim. W trakcie głównej uroczystości Prezydent Andrzej Duda wygłosił przemówienie. Na zakończenie obchodów Para Prezydencka wraz z byłymi więźniami Auschwitz oraz przedstawicielami delegacji państwowych wzięli udział w marszu pod Międzynarodowy Pomnik Ofiar Obozu, gdzie oddano hołd pomordowanym w KL Auschwitz-Birkenau.

© Grzegorz Jakubowski / KPRP

Wystąpienie Wielkiej Brytanii z Unii Europejskiej

24 stycznia br. doszło do podpisania Umowy o wystąpieniu Wielkiej Brytanii z Unii Europejskiej. Po głosowaniu Parlamentu Europejskiego ws. wyrażenia zgody na zawarcie Umowy o wystąpieniu, Rada UE przyjmie formalną decyzję na mocy, której UE zawrze umowę o wystąpieniu Wielkiej Brytanii z UE, co ostatecznie da podstawy do rozpoczęcia jej stosowania.

Umowa o wystąpieniu Wielkiej Brytanii z Unii Europejskiej jest pokłosiem porozumienia osiągniętego w październiku 2019 r. przez Unię Europejską i Zjednoczone Królestwo Wielkiej Brytanii i Irlandii. Uzgodniono wówczas również deklarację polityczną, zawierającą ogólne ramy przyszłych relacji UE-Zjednoczone Królestwo.

Zgodnie z założeniami, Wielka Brytania opuści UE z końcem dnia 31 stycznia br. W związku z tym od 1 lutego 2020 roku, UE będzie liczyć już 27 a nie 28 państw członkowskich; rozpocznie się okres przejściowy, który zgodnie z Umową będzie trwał do końca 2020 roku oraz wejdzie w życie w Polsce specjalna ustawa o okresie przejściowym potwierdzającym jego obowiązywanie w polskim porządku prawnym. Okres przejściowy przewiduje utrzymanie obecnych relacji pomiędzy Unią Europejską a Zjednoczonym Królestwem na dotychczasowych warunkach. Konieczne będzie jednak ustalenie wielu kwestii (m.in. ceł w handlu towarami, warunków świadczenia usług, wymiany danych celem np. ścigania

przestępstw), które obecnie uregulowane były na poziomie UE i obowiązywały Wielką Brytanię jako państwo członkowskie. Wielka Brytania nie będzie również reprezentowana w instytucjach UE ani uczestniczyć w głosowaniach.

Co istotne utrzymane zostaną dotychczasowe zasady związane ze swobodą przepływu osób. Polacy, którzy przyjadą na Wyspy do końca 2020 r. będą mogli mieszkać, pracować i uczyć się na obecnych zasadach. Jeśli będą chcieli pozostać w Zjednoczonym Królestwie dłużej, do końca czerwca 2021 roku będą musieli wystąpić o nadanie nowego statusu pobytowego tzw. settled lub pre-settled status. Nadal będzie można podróżować do i z Wielkiej Brytanii na podstawie dowodu osobistego. Również obywatele brytyjscy mieszkający w Polsce w trakcie okresu przejściowego (i po jego zakończeniu) utrzymają swoje prawa dot. pobytu, wykonywania pracy, dostępu do edukacji, służby zdrowia i usług publicznych. Nie będą musieli rejestrować się, aby je zabezpieczyć.

157. rocznica wybuchu Powstania Styczniowego

Walka powstańcza, mal. Michał Elwiro Andriolli

W dniu 22 stycznia br. minęła 157. rocznica wybuchu Powstania Styczniowego. Zryw narodowo - wyzwolńczy Polaków przeciwko rosyjskiemu zaborcy, był największym w XIX wieku. W ciągu trwających 20 miesięcy działań zbrojnych doszło do ponad tysiąca potyczek, a w walkach wzięło łącznie udział co najmniej 150 tys. powstańców. Około 20 tysięcy powstańców poległo, około tysiąca zostało straconych przez Rosjan, a 38 tysięcy zesłanych na Syberię. Mimo poniesionej klęski, powstanie w dłuższej perspektywie umocniło świadomość narodową i miało wpływ na dążenia niepodległościowe następnych pokoleń Polaków.

W Warszawie obchody 157. rocznicy wybuchu Powstania Styczniowego rozpoczęły się na dziedzińcu Muzeum X Pawilonu Cytadeli Warszawskiej, gdzie złożono wieńce przed pomnikiem członków Rządu Narodowego Powstania Styczniowego oraz odbył się apel pamięci. Dalsza część uroczystości miała miejsce w siedzibie Muzeum. W cześć wieczornej stołecznych obchodów, organizowanej

przez Krąg Pamięci Narodowej, zorganizowano: wspólną modlitwę w Katedrze Polowej Wojska Polskiego, Apel Pamięci i salwę honorową pod Krzyż Traugutta w Parku Traugutta oraz złożenie kwiatów przed pamiątkowym głazem umieszczonym w miejscu, w którym został stracony ostatni dyktator Powstania Styczniowego gen. Romuald Traugutt oraz inni członkowie Rządu Narodowego.

W naszym województwie uroczystości z okazji 157. rocznicy wybuchu Powstania Styczniowego zorganizowano w Olsztynie. Obchody rozpoczęła msza święta w kościele Bogarodzicy Dziewicy Matki Kościoła. Następnie uczestnicy przeszli pod pomnik Wojciecha Kętrzyńskiego przy ulicy Jarockiej, gdzie odbyły się wystąpienia okolicznościowe oraz występ uczniów z olsztyńskich szkół podstawowych. Wydarzenie rocznicowe zorganizował Ruch Społeczny im. Prezydenta RP Lecha Kaczyńskiego oraz środowiska patriotyczne Olsztyna, a patronat nad uroczystością objął wojewoda warmińsko-mazurski.

WYDARZENIA Z REGIONU

Następna kadencja marszałka w Brukseli

Marszałek województwa warmińsko-mazurskiego Gustaw Marek Brzezin został ponownie mianowany na członka Komitetu Regionów. Decyzję ogłosił Sekretarz Generalny Europejskiego Komitetu Regionów Petr Bližkovský.

Europejski Komitet Regionów to unijna instytucja, która powstała w 1994 roku na mocy Traktatu z Maastricht. W jego skład wchodzi 350 przedstawicieli państw członkowskich, wybranych na szczeblu lokalnym i regionalnym. Komitet wpływa na ustawodawstwo UE poprzez wydawanie opinii na tematy propozycji legislacyjnych Komisji Europejskiej. Członkowie Komitetu mają również uprawnienia do wyrażania opinii z własnej inicjatywy, które przedstawiane są Radzie, Komisji i Parlamentowi Europejskiemu.

Nową kadencja Europejskiego Komitetu Regionów zainauguruje posiedzenie, zaplanowane w dniach 11-13 lutego. Marszałek Brzezin będzie sprawował swoją funkcję od 26 stycznia 2020 roku do 25 stycznia 2025 roku.

Foto: www.olsztyn24.com

WYDARZENIA Z REGIONU

Zmiana warty w Bemowie Piskim

W styczniu, w Ośrodku Szkolenia Wojsk Lądowych Orzysz zorganizowano uroczystość przekazania dowództwa Batalionową Grupą Bojową NATO. W Bemowie Piskim przebywa obecnie w ramach wysuniętej wzmocnionej obecności NATO (eFP - enhanced Forward Presence) szósta zmiana wojsk sojuszniczych.

Zaproszonych gości przywitał dowódca 15. Giżyckiej Brygady Zmechanizowanej. W wydarzeniu uczestniczyli m.in.: dowódca 16. Pomorskiej Dywizji Zmechanizowanej gen. dyw. Krzysztof Radomski, zastępca dowódcy Wielonarodowej Dywizji Północ – Wschód gen. bryg. Karel Rehka, Szef Zarządu Analiz Wywiadowczych i Rozpoznawczych P-2, były dowódca 15. GBZ gen. bryg. Norbert Iwanowski, Poseł na Sejm Wojciech Kossakowski, Wojewoda Warmińsko – Mazurski Artur Chojecki, dowódca 278 Pułku

Kawalerii Pancernej płk John Bowlin, dowódca 2 Pułku Kawalerii płk Thomas Hough oraz inni znamienici goście.

W trakcie uroczystości odczytano list szefa Ministra Obrony Narodowej, Mariusza Błaszczaka. Odbyły się również wystąpienia Dowódcy Generalnego Rodzajów Sił Zbrojnych oraz dowódców 5 i 6 zmiany batalionu natowskiego.

Batalionową Grupę Bojową NATO tworzy pododdział wojsk amerykańskich oraz żołnierze z Wielkiej Brytanii (wojska rozpoznania - Balacava Troop z The Royal Scots Dragoon Guards), Rumunii (pododdział przeciwlotniczy - „Black Bats z Air Defence Detachment) i Chorwacji (wojska artyleryjskie – Storm Battery).

Foto: www.gov.pl/web/uw-warmińsko-mazurski

NASZE DZIAŁANIA

Spotkanie „Upamiętnienie Plebiscytu na Warmii, Mazurach i Powiślu 1920-2020”

W dniu 9 stycznia 2020 roku, w siedzibie Instytutu Północnego im. W. Kętrzyńskiego w Olsztynie odbyło się spotkanie, współorganizowane przez nasz Ośrodek, poświęcone upamiętnieniu Plebiscytu na Warmii, Mazurach i Powiślu. W tym roku obchodzimy 100. rocznicę tego ważnego wydarzenia w dziejach naszego regionu.

Plebiscyt z 11 lipca 1920 roku dotyczył wyznaczenia przebiegu granicy między Polską i Niemcami na Powiślu, Warmii i Mazurach po zakończeniu I wojny światowej. W wyniku głosowania do Polski przyłączono trzy miejscowości znajdujące się na terenie obecnego województwa warmińsko-mazurskiego: Napromek, Lubstynek i Groszki. Pozostała część spornego obszaru przypadła Niemcom.

Opowiedzenie się za przyłączeniem do Polski było wówczas aktem niezwykłej odwagi i wielkiego patriotyzmu. Pamięć o tym wydarzeniu jest wciąż żywa wśród mieszkańców Groszek, wsi leżącej z gminie Rybno, która na mocy plebiscytu została przyznana Polsce. O staraniach upamiętnienia i kultywowania pamięci o bohaterstwie i przywiązaniu do polskości mieszkańców tych ziem opowiedzieli na spotkaniu, w Instytucie Północnym w Olsztynie, społecznicy Pan Piotr Rydel i Pan Mieczysław Łużyński.

Prelegenci przybliżyli między innymi historię budowy obelisku z pamiątkową tablicą, który stanął w Groszkach w 90-rocznicę plebiscytu. Obok pomnika plebiscytowego usytuowano oryginalny słup graniczny z granicy polsko-niemieckiej z okresu międzywojennego. Społeczność lokalna co roku organizuje rocznicowe obchody plebiscytu w sołectwie Naguszewo-Gorszki, którym towarzyszą wystawy okolicznościowe, występy artystyczne oraz symboliczny, uroczysty przemarsz do miejsca usytuowania obelisku. Z inicjatywy mieszkańców powstała również pieszo-rowerowa ścieżka dydaktyczno-historyczna „Plebiscyt na Warmii i Mazurach 1920 r.” na terenie sołectwa. Uczestnicy spotkania w IP w Olsztynie mogli również obejrzeć film z obchodów 90-rocznicy zorganizowanych w Groszkach, fotografie z kolejnych lat oraz plansze przedstawiające m.in. mapy, pamiątkowe zdjęcia i ilustracje obelisku w Groszkach i mostu w Glaznotach. Na zakończenie goście, odpowiedzieli na szereg zapytań od uczestników spotkania.

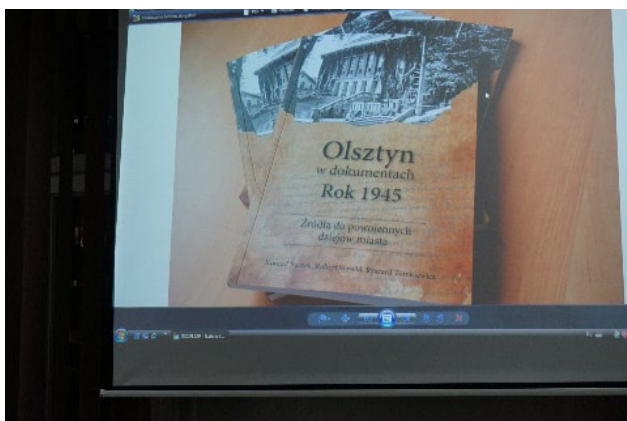
NASZE DZIAŁANIA

Spotkanie autorskie książki „Olsztyn w dokumentach”

Spotkanie autorskie, zorganizowane w dniu 23 stycznia br. w Instytucie Północnym im. Wojciecha Kętrzyńskiego w Olsztynie zgromadziło liczne grono pasjonatów historii oraz miłośników dziejów lokalnych i naukowców.

Autorzy 5-ego tomu z serii „Olsztyn w dokumentach”, prof. Ryszard Tomkiewicz, Robert Syrwid i Konrad Bączek podkreślili, iż w związku z przypadającą w tym roku 75. rocznicą zakończenia II wojny światowej, w książce zamieszczono archiwalia pochodzące wyłącznie z 1945 roku. Materiały źródłowe opublikowane w książce pochodzą z zasobu Archiwum Państwowego w Olsztynie z zespołów: Komitetu Miejskiego Polskiej Partii Robotniczej w Olsztynie, Muzeum Mazurskiego w Olsztynie, Prokuratury Sądu Apelacyjnego w Olsztynie, Urzędu Pełnomocnika Rządu RP na Okręg Mazurski oraz Zarządu Miejskiego w Olsztynie.

Niepublikowane nigdzie do tej pory dokumenty pokazują m.in. jak wyglądało życie w powojennym Olsztynie oraz jak szybko zachodziły w nim istotne zmiany. Na początku roku miasto liczyło kilkanaście tys. mieszkańców, a pod koniec 45-go już blisko 23 tys. Z dokumentów można również dowiedzieć się o problemach z zaopatrzeniem, grabieżami i kwaterunkiem, poznać stosunek nowych mieszkańców do rodzimej ludności oraz zdobyć informację o sprawach mniej istotnych, jak na przykład godziny otarcia sklepów. To wszystko tworzy obraz ówczesnego Olsztyna, który warto poznać.

ZAPROSZENIE

Serdecznie zapraszamy do udziału w spotkaniu inauguracyjnym: „Wolni-Niewolni - kampania przeciwko handlowi ludźmi w Afryce”, które odbędzie się w dniu 7 lutego br. o godz. 17:00 w Urzędzie Wojewódzkim w Olsztynie.

Handel ludźmi wciąż stanowi poważny problem, na który nie możemy pozostać obojętni.

Pomysłodawcą i koordynatorem akcji jest Pomoc Kościołowi w Potrzebie i HAART Kenya. Na terenie naszego województwa kampanię wspiera Urząd Wojewódzki w Olsztynie oraz nasz Ośrodek.

REGIONALNY OŚRODEK DEBATY MIĘDZYNARODOWEJ W OLSZTYNIE

ul. Partyzantów 87

10-512 Olsztyn

tel.: +48 600 943 378

rodm@rodm-olsztyn.pl

www.rodm-olsztyn.pl

<https://fb.me/RODMolsztyn>

Zadanie dofinansowane ze środków
Ministerstwa Spraw Zagranicznych